

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *6. 679 lakás épült Budapesten.*

Forrás: *Neuroti Újság*

Bp.
(Hely)

1944. II. 2.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

728

Hely

Idő

"1944"

Személy

Hatezerhatszázhetvenkilenc lakás épült Budapesten

A többi városokban csak ennek hetven százaléka

1942-ben a főváros hatóságai összesen 1462 házhasznaítati engedélyt adtak ki, vagyis mindössze eggyel kevesebbet, mint 1941-ben. Ernyi új lakóház, egyéb épület, toldalékipítés, ráépítés, átalakítás fejeződött be ebben a háborus esztendőben.

Ha az adatokat részletesen megvizsgáljuk, kiderül, hogy 1942-ben a lakóház-építkezés emelkedett más építkezések rovására. 786 új lakóház épült fel, vagyis 131-el több, mint az előző évben. A javulás tehát mintegy 20 százalékos. Amint a Statisztikai Értesítő utolsó száma megállapítja, „örvendetes ez a tény, mert hiszen a második a nagy világháború első éveiben — különösen 1939-ben — a lakóház-építés tevékenysége összezsugorodott”, mindössze 628 ház épült. A javulás azonban csak mérsékelt. 1942 építkezéseinek száma éppen hogy megközelítette a 30-as évek derekán elért eredményt. Ezzel szemben viszont nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a főváros népessége számottevően szaporodik. Az 1935. évi 1.06 millióval szemben 1942-ben hozzávetőlegesen 1.2 millió lélek lakott Budapest területén.

A toldalékipítések és átalakítások kö-

zül csupán a ráépítések száma lett több. A másik két építkezéscsoport csökkent, 1941-hez képest a lakóházraépítések mérőszáma viszont 98-ra, az átalakításoké pedig 80-ra csökkent. Az új lakóházak mérőszáma — az 1941. évi 100-nak véve — 120 volt. A lakóházakra való ráépítések száma tehát csak megkétszereződött, a toldalékipítések száma valamivel, az átalakításoké pedig 20 százalékkal csökkent. A ráépítések jelentős százalékos emelkedése azonban nem sokat jelent, mert mindössze 11 használati engedélyt adtak ki ráépítésekre.

Sokkal jelentősebb az a körülmény, hogy az új lakóházak száma jóval nagyobb arányú az építkezések együttes számához mérten, mint amilyen az előző években volt. A 786 új lakóház ugyanis az építkezések számának 53,76 százaléka, holott ez az arány a korábbi években általában 30—40 százalék volt. Ez az arány az anyagelosztó szervek működésének a következménye. A korlátozott mennyiségben rendelkezésre álló építőanyagok felhasználásánál ugyanis a nagy lakásépítésre való tekintettel előnyben részesítették a lakástermelést célzó építkezéseket.

A beépített telkek területe növekedett

Ha az emeletek száma szerint osztályozzuk az új épületeket, az 1942. évi statisztika is az alacsony, földszintes épületek nagy többségéről tanuskodik. A lakóházak számának kerekén 42 százaléka épült földszintesen. Érdekes, hogy a hat és több emeletes házak száma 125 százalékos emelkedést mutat. Ezzel szemben a kétemeletes házak száma az előző évihez képest csökkent valamivel, az egy-, négy- és ötemeleteseké pedig egy árnyalattal több, mint volt 1941-ben. A hatemeletes házak száma 53 százalékkal emelkedett. A beépített terület nagysága 1942-ben 219.422 négyzetmétert tett, 1941-ben 197.459 négyzetméter volt. Az új lakóházakra 159.905 négyzetméter beépített terület esett: az emelkedés 38 százalék.

Érdekese a beépített légtér adatai is. 1942-ben 2.68 millió köbméter volt az

építkezések folytán beépített légtér. Ebből az új lakóházak beépített légtere 2.22 millió köbméter volt. A lakóházak beépített légtere 51 százalékkal emelkedett. Sokkal nagyobb az emelkedés, ha az 1942. évi adatot nem az előző évivel, hanem az 1938. évivel állítjuk szembe: akkor ugyanis a beépített légtér mindössze 1.47 millió köbméter volt.

Érdekes adat áll rendelkezésünkre akkor, ha a beépített úrtartalmat elosztjuk a beépített területtel. Az ilyen módon kapott ugynevezett redukált átlagos magasság jellemző az új épületek magasságviszonyára. 1942-ben ez a viszonyszám 13,88 métert tett, vagyis jelentősen többet, mint az 1941. évi 12,68 méter, vagy a korábbi évek 10 méter körül ingadozó csökkentett átlagos magassága volt.

Mibe került egy földszintes ház

A háborus árszínvonal alakulása folytán különös érdeklődésre tarthatnak számot az építkezések költségeire vonatkozó adatok. Ezek az adatok azonban jelenleg csupán tájékoztató jellegűek lehetnek. A munkabérek és építőanyagok fokozódó növekedése folytán ezek az adatok nem alkalmasak arra, hogy tanulságokat vonjunk le az egymást követő évek változásából. A Magyar Gazdaságkutató Intézet indexszáma szerint egy 120 négyzet-

méter alapterületű lakás építéséhez szükséges anyag és munkabér indexe — ha az 1929. évi száznak vesszük — 1942 harmadik negyedében 138 volt: 24 százalékkal több, mint az 1941. évi és 61 százalékkal több, mint az 1938. év átlaga.

Az 1942-ben befejezett építkezések költsége meghaladta a 146 millió pengőt. A 20-as évek második felében jelentkező nagy építési konjunktúra csúcsponjtján se volt több az építkezések évi költsége 119

millió pengőnél. Nagyrészt a drágulásnak tulajdonítható, hogy az 1942. évi költség 45 százalékkal haladta meg az előző év 95 milliós költségét. Az új lakóházak építésének költsége 125.5 millió pengőt tett, vagyis 82 százalékkal többet, mint az 1941. évi.

Ha az építés költségeit elosztjuk az építmények számával, jellemző átlagos költségadatokat kapunk. 1942-ben a használatba adott földszintes lakóházak átlagos építési költsége 23.000 pengőt tett, az egyemeleteseké 86.000, a kéteemeleteseké 189.000, a háromemeleteseké 271.000, a négyemeleteseké 350.000, az öteemeleteseké 437.000, a hat és több emeleteseké 677.000 pengőre rugott.

1942-ben 6679 lakást építettek, hazánk többi törvényhatósági jogu, valamint megyei városában viszont együttesen mindössze 4705 új lakás keletkezett ebben az évben, vagyis kerekén 70 százaléka budapesti lakástermelésnek. A lakástermelés 27 százalékkal emelkedett az előző évihez képest. Minthogy az elmúlt év folyamán elavult épületek lebontásával 260 lakás szűnt meg, a tiszta lakásszaporulat 6419 volt. A lakások 56.57 százaléka egyszobás, 33.46 százaléka kétszobás 8.19 százaléka iáromszobás volt. Az ennél nagyobb lakások száma összesen 1.78 százalékat tette a teljes lakástermelésnek. A lakásokban 53.255 új helyiség épült 1942-ben.

Magánosok 5025 lakást építettek. A székesfőváros 517 a szövetkezetek 369 lakástermeléssel vettek részt az építkezésben.

A 786 új lakóház közül 766-ban villanyvezetéket, 763-ban vízvezetéket is szereltek, 725 házat bekötöttek a csatornahálózatba. Gázvezetékekkel 504 épületet, központi fűtéssel 245 új lakóházat láttak el. Felvonó csak 125 új lakóházban épült.

A lakástermelést különösen a Vízvárosban, a belső Szent Imre városban és a középső Rákosvárosban volt jelentékeny.